

Intervence ve škole

- Rozlišení problém v chování x porucha chování
- Včasná intervence - analýza problému (analýza chování, spouštěče, ABC tabulka)
- Strategie intervence – plán, cíle
- Prostředky intervence – tabulka, kontrakt, sankce, ocenění (žetony, nálepky), deník chování, sebehodnocení

ABC tabulka

ČAS	ANTECEDENTS předpoklad podmínka	BEHAVIOUR chování	CONSEQUENCES důsledky
	Učitel křičí na žáka	Žák křičí na učitele	Ostatní žáci se smějí

Prevence/ Intervence

- Předcházet konfliktu
- Mapovat provokující chování (co?, kdo?, jak? – záznam může pomoci problém řešit)
- Plánovat dopředu své reakce (ty nepromyšlené jsou často instinktivní, emotivní, pod vlivem stresu a žákovy provokace ještě posílí)
- Oceňovat správné chování (nevšímat si pouze toho negativního)
- Nesnižovat/ nezvyšovat nároky učiva
- Oslovit odborníka (ŠPP, PPP, SVP)

Podpůrné prostředky/principy

- Posilování – pozitivní x negativní
- Příležitost – úspěch, „umím být dobrý“
- Identifikace silných a slabých stránek

- Odejmutí pozornosti
- Odpovědnost za sebe a za své chování

Souhrn intervence – základní postupy v práci učitele

- Identifikace problému (včasná intervence)
 - záznamy o chování žáka, jak kdy, co, kdo
- Plánování intervence
 - poradenství
 - spolupráce systémů
- Realizace
 - strategie (cíle a prostředky), podpůrné prostředky
 - posilování sociálních dovedností, trénink, udržitelnost chování

ŠKOLA - RODINA

Překážky komunikace mezi školou a rodiči žáka s PCHE

Požadavky na komunikaci pedagog - rodina

- Intervence ve spolupráci s poradenským pracovištěm

Středisko výchovné péče (SVP)

- odstranění či zmírnění PCHE, eliminace prohlubování negativního dopadu na sociální vztahy
- intervence speciálního pedagoga – etopeda a psychologa
 - rozvoj osobnosti, sebepoznání, sociálního chování, náprava problémů v učení atd.
- spolupráce se školou, spolupráce s rodinou
- cílový klient
 - 3 – 26 let
 - děti a mládež v riziku či s projevy PCHE a negativními jevy v sociálním vývoji

Formy činnosti SVP

- poradenské, speciálně pedagogické, psychoterapeutické, výchovné
- metodické vedení školských zařízení, ostatních poradenských pracovišť
- podpora a metodické vedení integrovaných žáků s PCH
- přímá preventivně výchovná péče
 - forma ambulantní, stacionární, internátní (8týdenní pobyt)
 - forma individuální, skupinová
 - přímo práce s klientem ve středisku

ADHD

sy ADHD se projevuje jak poruchou pozornosti, tak hyperaktivitou a impulzivitou – tzv. hyperaktivní děti

sy ADD s převahou narušení pozornosti, deficit pozornosti (v oblasti selektivní pozornosti i problémy s distribucí a nedostatečnou flexibilitou - denní snění, „vypnutí“) – tzv. hypoaktivní děti

Jak poznáme dítě s ADHD?

- dítě nevydrží v klidu, vrtí se na židli, hraje s rukama apod.
- často vstává ze židle, nevydrží sedět dlouho v klidu
- často bezcílně pobíhá nebo po něčem/někom leze v době, kdy je to nevhodné
- ve svém volném čase si nedokáže v klidu hrát nebo se věnovat nějaké činnosti
- je stále aktivní, nedokáže vypnout
- často příliš mluví
- často odpovídá dřív, než vyslechne celou otázku
- často nedokáže počkat, až na něj dojde řada
- často ruší a obtěžuje ostatní děti

Intervence a edukace žáků s ADHD

- **modifikace chování** - orientace na žádoucí chování; motivace k žádoucímu chování – dostupnost cíle (věci, odměny)
- **strategie posilování** - metody k posilování – hospodaření s žetony, penále za reakci, metoda vylučování; smlouva mezi U a Ž; ocenění, odměna
- **trénink kognitivních strategií - kognitivně behaviorální intervence** - sebeinstrukční trénink; t. strategií řešení problémů (struktura pro plánování školního chování a práce; t. sebeposilování s cílem být nezávislý na odměnách; t. zvládání problémových situací a chybných rozhodnutí
- **strukturace** - prostředí, času a pracovních postupů; opora řízení chování

Školská zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy

- diagnostický ústav
- dětský domov
- dětský domov se školou
- výchovný ústav
- děti/ mladiství s nařízenou ÚV nebo uloženou OV zpravidla ve věku od 3 do 18 let, popřípadě osobě do 19 let
- poskytují péči i dětem, jimž bylo nařízeno předběžné opatření
- zařízení může poskytovat ubytování a stravování zletilé nezaopatřené osobě po ukončení výkonu ÚV či OV, připravující se na budoucí povolání, nejdéle však do věku 26 let

Diagnostický ústav (DÚ)

- děti a mládež s nařízenou ÚV nebo OV, nařízeným předběžným opatřením nebo na žádost rodičů či jejich zákonných zástupců (důvodem poruchy chování)
- délka pobytu zpravidla 8 týdnů - diagnostická a zdravotní šetření, probíhá vzdělávání, terapeutická činnost, výchovná sociální a organizační zajištění, která vedou k umístění dítěte do zařízení pro výkon ÚV a OV v územním obvodu diagnostického ústavu

úkoly

- *diagnostické*
- *vzdělávací*
- *terapeutické*
- *výchovné a sociální*
- *organizační*
- *koordinační*

Dětský domov (DD)

- zajišťuje péči dětem s nařízenou ústavní výchovou, které nemají závažné poruchy chování ve věku od 3 do 18 let (do 26 let)
- děti, o něž nemá, kdo pečovat nebo jimž nelze ze sociálních důvodů zajistit péči ve vlastní rodině, popřípadě náhradní rodinnou péči
- základní organizační jednotka - rodinná skupina – 6-8 dětí, 2-6 skupin
- děti navštěvují školy mimo DD podle věku

Legislativa

- Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance
- Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení
- Metodický pokyn MŠMT k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví
- Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT na období 2009-2012
- Metodický pokyn MŠMT k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízení

Literatura a zdroje

- VOJTOVÁ, Věra. *Inkluzivní vzdělávání žáků v riziku a s poruchami chování jako perspektiva kvality života v dospělosti. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2010*

- *VOJTOVÁ, Věra. Úvod do etopedie: texty k distančnímu vzdělávání. Brno: Paido – edice pedagogické literatury, 2008*
- *RIEF S. F. Nesoustředěné a neklidné dítě ve škole: praktické postupy pro vyučování a výchovu dětí s ADHD. Praha: Portál, 2010*
- *Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů*